SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖ

14.10.2025

Lausunto Suomen elokuvasäätiön rahoituksesta

Suomen elokuvasäätiön kautta kotimaiseen elokuvaan investoivat varat takaavat elokuva-alan toiminnan jatkuvuuden, kulttuurisen omavaraisuuden ja taloudellisen tuottavuuden. Julkinen rahoitus toimii kotimaisen tuotannon mahdollistajana ja siemenrahoituksena kaupallisille investoinneille.

Kotimaiset elokuvat ja sarjat ovat yksi suosituimpia kulttuurimuotoja Suomessa ja ne ovat helposti kaikkien saatavilla ympäri maata. Kotimaiset elokuvat keräsivät viime vuonna yli 2 miljoonaa katsojaa pelkästään elokuvateatterilevityksessä ja moninkertaisen määrän televisiossa ja suoratoistopalveluissa. Suomessa kotimaisten elokuvien katsojaosuus (32 % kaikista elokuvissakäynneistä 2024) on Euroopan kärkeä, vain Ranskassa katsotaan enemmän kotimaista elokuvaa.

Elokuvat ovat olennainen osa suomalaisen identiteetin ja maakuvan muovaamisessa. Ne vahvistavat kansan henkistä pääomaa ja tarjoavat yhteisöllisyyden kokemuksia, jotka ylläpitävät kansalaisten henkistä huoltovarmuutta.

Julkinen rahoitus on elinehto elokuvatuotannolle myös kansainvälisesti

Yhdysvalloissa jokainen suuri studioelokuva saa julkista rahoitusta osavaltioiden tukien muodossa. Lisäksi tuotannot hyödyntävät Kanadan, Euroopan ja jopa Suomen tukijärjestelmiä kuvauspaikkoja valitessaan. Tänä syksynä Yhdysvalloissa on myös esitetty liittovaltiotasoisen tukijärjestelmän perustamista, mikä osoittaa julkisen tuen kriittisen merkityksen myös maailman suurimmalle elokuvateollisuudelle.

Euroopassa tuotettiin vuonna 2024 yhteensä 2 500 pitkää elokuvaa (näytelmä- ja dokumenttielokuvia), joista vain 1 % toteutettiin ilman julkista tukea. Suomessa elokuvaa tuetaan julkisilla varoilla huomattavasti vähemmän kuin muualla Euroopassa. Julkisen tuen osuus on Euroopassa keskimäärin noin 50 % pitkän elokuvan tuotantobudjetista, Suomessa se on vain 37 %.

Suomen elokuvasäätiön rahoitusta on leikattu 5 miljoonaa euroa vuodesta 2018 lähtien. Säätiön tukivaroissa ei myöskään ole huomioitu indeksikorotuksia kuten muiden kansallisten kulttuurilaitosten rahoituksessa. Inflaation vaikutukset huomioiden, elokuvasäätiön tukivarojen tulisi olla noin 31 miljoonaa vuonna 2026 eli noin puolet enemmän kuin tänä vuonna. Samaan aikaan elokuvasäätiön vastaanottamat hakemusmäärät ovat kasvaneet 56 %. Vuonna 2024 tuotantotukea riitti vain 26 prosentille hakemuksista.

Suomessa elokuva-alan julkinen rahoitus on kaukana muiden Pohjoismaiden tekemistä investoinneista, myös bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Elokuvasäätiön tukivarat ovat alle puolet Ruotsin ja noin 20 % Norjan ja Tanskan elokuvainstituuttien jakamasta rahoituksesta.

Elokuvasäätiön rahoitus tuottaa valtiolle enemmän kuin se maksaa

Elokuvasäätiön rahoitus kattaa keskimäärin kolmanneksen elokuvan tuotantobudjetista. Esimerkiksi 3 miljoonan euron budjetilla toteutettavassa elokuvassa säätiön 1 miljoonan euron tuki mahdollistaa 2 miljoonan euron lisärahoituksen muilta tahoilta. Ilman säätiön osallistumista tätä riskisijoitusta ei tehtäisi.

SUOMEN ELOKUVASÄÄTIÖ

Esimerkkilaskelma julkisen elokuvatuen palautumisesta valtiolle:

MYRSKYLUODON MAIJA –elokuva (2024)	470 000 katsojaa elokuvateattereissa	
Rahoitus		
Suomen elokuvasäätiö	**1 000 000 €**	23 %
Muu rahoitus	3 390 000 €	77 %
	4 390 000 €	100 %
Vaikuttavuus		
Maksetut palkat	2 570 053 €	59 %
Ennakonpidätykset + sotu	696 753 €	
Tuotannon hankkimien tavaroiden ja palveluiden alv	519 912 €	
Alv myynneistä	139 124 €	
Alv elokuvateatterin lipunmyynnistä	508 000 €	
Yhteiskunnalle palautuva summa	**1 863 789 €**	

TUKIEURO PALAUTUU YHTEISKUNNALLE 1,9 KERTAISENA

Lähde: Solar Films

Näissä laskelmissa ei ole huomioitu elokuvateattereiden palkkakuluja tai työttömyyskustannusten säästöjä, jotka lisäävät valtiolle palautuvaa tuottoa entisestään.

Julkinen tuki mahdollistaa myös ulkomaisen rahoituksen ja immateriaalisoikeuksien säilymisen Suomessa

Ulkomaiset elokuvarahoittajat edellyttävät kotimaista ankkurirahoitusta sijoituspäätöksiä tehdessään. Julkinen tuki mahdollistaa suomalaisten sisältöjen säilymisen kansallisessa omistuksessa. Sisällöt ovat kansallisvarallisuutta ja niiden omistus tarjoaa mahdollisuuden tulevaisuuden tulonmuodostukseen.

Vuonna 2024 Suomen elokuvasäätiö myönsi pitkien elokuvien tuotantoon yhteensä 9 480 000 euroa tukea, joka tuotti yhteensä 21 407 199 euroa muuta rahoitusta. Tästä summasta 39 % tuli ulkomaisilta rahoittajilta.

Elokuvasäätiön tuki on ollut ratkaiseva menestysten mahdollistaja

2000-luvulla yhteensä 144 kotimaista elokuvaa on kerännyt vähintään 100 000 katsojaa elokuvateattereissa. Ne kaikki ovat Suomen elokuvasäätiön tukemia hankkeita. Ilman säätiön rahoitusta elokuvia kuten *Mielensäpahoittaja, Tuntematon sotilas* tai *Risto Räppääjä* ei olisi tehty.

Julkinen rahoitus takaa monipuolisen kotimaisen elokuvatarjonnan, joka palvelee kaikkia erilaisia yleisöjä. Suuren yleisön elokuvat ruokkivat koko alan infrastruktuuria, kunnianhimoiset taide-elokuvat menestyvät kansainvälisillä festivaaleilla ja genre-elokuvat tarjoavat laadukasta kotimaista sisältöä myös pienemmille yleisöryhmille.

SUOMEN
ELOKUVASÄÄTIÖ

Kansallinen kulttuuri tarvitsee kansallista rahoitusta

Kansallista kulttuuria eivät tee muut kuin oman maan tekijät. Ilman julkista tukea yleisölle on tarjolla vain ylikansallisia, usein amerikkalaisia sisältöjä. Suomalaisten tarinoiden kertominen omalla kielellä on kulttuurisesti merkittävää ja yhteiskunnallisesti arvokasta.

Elokuvatuotanto tuottaa yhteiskunnalle arvoa myös silloin, kun se ei ole kaupallisesti menestyvä. Kulttuurinen pääoma, työllistävä vaikutus ja sosiaalinen ulottuvuus ovat merkittäviä perusteluja julkisen tuen jatkumiselle.

AVMS-direktiivin mahdollistaman suoratoistopalvelujen maksuvelvoitteen käyttöönotto tuo tulevaisuudessa elokuva-alalle kaivattua lisärahoitusta, mutta se ei korvaa elokuvasäätiön tuotantotukea. Maksuvelvoite alkaa tuottaa rahoitusta tuotannoille aikaisintaan vuonna 2028, jolloin kotimaisen elokuva-alan infrastruktuuri on jo kärsinyt merkittävästi rahoitusvajeen aiheuttamista konkursseista ja koulutetun työvoiman siirtymisestä muille aloille. Ulkomaisten suoratoistopalvelujen päättämät investoinnit eivät myöskään yksinään ylläpidä monipuolista, kaikkia suomalaisia yleisöryhmiä palvelevaa tarjontaa.

Business Finlandin tarjoama tuotantokannustin on tarpeellinen rahoitusinstrumentti ulkomaisten tuotantojen houkuttelemiseksi Suomeen, mutta se ei mahdollista uusien kotimaisten elokuvien kehittelyä ja tuotantoa. Kaupallisten investointien houkuttelu kotimaiseen elokuvatuotantoon ja immateriaalioikeuksien säilyttäminen kotimaisten yritysten käsissä edellyttää riittävää julkista tuotantorahoitusta.

Valtioneuvoston tänä syksynä julkaisema Luovien alojen kasvustrategiakin toteaa, että alalla on merkittävä hyödyntämätön potentiaali Suomen talouden kasvulle ja kansainvälistymiselle. Julkinen rahoitus mahdollistaa riskialttiiden ja innovatiivisten sisältöjen kehittämisen, mikä vahvistaa alan yritysten kasvua, työllisyyttä ja vientiä. Lisäksi elokuvatuotannon tukeminen vahvistaa Suomen kansainvälistä tunnettuutta ja mielikuvaa, mikä luo uusia mahdollisuuksia sekä kulttuurille että taloudelle.

Suomen elokuvasäätiön kautta myönnettävä elokuva-alan julkinen tuki mahdollistaa elokuva-alan kulttuurisen ja taloudellisen kestävyyden, turvaa kansallista omavaraisuutta ja tuottaa verotuloja valtiolle. Elokuvasäätiön tuki on investointi, joka maksaa itsensä takaisin – ja enemmän.